

САДРЖАЈ

ПРЕДГОВОР	9
УВОД: ПОЈАМ, НАСТАНАК И РАЗВОЈ НАУКЕ	11

I ГЛАВА

ПРЕДМЕТ СОЦИОЛОГИЈЕ	19
1. Појам и проблеми социологије	19
2. Класификација науке	21
3. Однос социологије и посебних социологија	24
4. Однос социологије и других друштвених наука	27
4.1. Социологија и историја	28
4.2. Социологија и политичка економија	31
4.3. Социологија и социјална психологија	34
4.4. Социологија и философија	36

II ГЛАВА

МЕТОД СОЦИОЛОГИЈЕ	41
1. Научни метод	41
2. Метод социологије	42
3. Фазе у социолошком истраживању	43
4. Методолошки поступци прикупљања података	45
4.1. Методи посматрања	45
4.2. Анкета	47
4.3. Интервју	49
4.4. Узорак	50
4.5. Експеримент	51
4.6. Социометријска метода	53

III ГЛАВА

РАЗВОЈ МИСЛИ О ДРУШТВУ КРОЗ ИСТОРИЈУ	57
1. Античка мисао о друштву	57
2. Средњовековна мисао о друштву	61
3. Социолошка мисао новог века	64
4. Социолошка мисао у југословенским земљама	66
4.1. Развој социолошке мисли у Југославији до Првог светског рата	66

4.2. Грађанска социологија	70
4.3. Социјалистичка мисао о друштву	75
4.4. Развој социологије у Југославији после Другог светског рата	79

IV ГЛАВА

НАСТАНАК РАЗЛИЧИТИХ ТЕОРИЈА	85
1. Грађански смер у социологији	86
1.1. Школе натуралистичког правца	86
1.1.1. Механистичке теорије	86
1.1.2. Географске школе	87
1.1.3. Биологистичке теорије	87
2. Психолошке теорије	88
2.1. Индивидуално-психолошке теорије	89
2.2. Колективно-психолошке теорије	90
2.3. Социјално-психолошке теорије	90
3. Школе социолошког правца	91
4. Марксистички смер у социологији	92

V ГЛАВА

ЉУДСКИ РАД КАО СОЦИОЛОШКА КАТЕГОРИЈА	97
1. Појам људског рада	97
2. Елементи процеса рада	100
3. Подела рада	101
3.1. Општа, посебна и појединачна подела рада	101
3.2. Друштвена и техничка подела рада	103
4. Врсте рада	104
4.1. Физички и интелектуални рад	104
4.2. Производни и непроизводни рад	105
4.3. Прости и сложени рад	105
5. Садржај и карактер рада	105
6. Хуманизација рада и научно-техничка револуција	106
6.1. Неки аспекти дехуманизације рада	106
6.2. Хуманизација рада и научно-технолошка револуција	109
7. Облици организације рада	114

VI ГЛАВА

ДРУШТВО И ДРУШТВЕНЕ ПОЈАВЕ	119
1. Појам друштва	119
2. Настанак људског друштва	119
3. Социолошки појам друштва	122
4. Друштвене појаве	126
5. Друштвени односи	126
6. Друштвени процеси	127
7. Друштвене творевине	127
8. Однос природе и друштва	128

VII ГЛАВА

ДРУШТВЕНЕ ГРУПЕ — ПОЈАМ И КЛАСИФИКАЦИЈА	133
1. Појам и елементи друштвене групе	133
2. Етничке групе (заједнице)	136
2.1. Глобалне друштвене групе	136
2.1.1. Хорда	136
2.1.2. Род	137
2.1.3. Плење	137
2.1.4. Народ	138
2.1.4.1. Историјски пут настанка народа	138
2.1.4.2. Западни пут настанка народа	139
2.1.4.3. Одлике народа	139
2.1.5. Нација	140
<i>Национализам</i>	142
<i>Шовинизам</i>	142
<i>Сейарайизам</i>	143
<i>Иредентизам</i>	143
<i>Етноценџизам</i>	143
<i>Ксенофобија</i>	143
<i>Униџаризам</i>	144
3. Породица	144
3.1. Увод	144
3.2. Историјски развој породице	145
3.3. Основне функције породице	146
4. Класе и класни односи	146
4.1. Настанак класе	146
4.2. Настанак теорија о класама	147
4.3. Марксистичке теорије о настанку класе	147
4.4. Лењиново учење о класи	149
4.5. Појам класа у немарксистичкој социологији	151
5. Држава	152
5.1. Теорије о настанку државе	152
5.2. Функције државе	154
6. Политичке партије	154
6.1. Настанак и суштина политичких партија—странака	155
6.2. Настанак и развој политичких партија	156
6.3. Перспектива политичких партија	157

VIII ГЛАВА

ОБЛИЦИ ДРУШТВЕНЕ СВЕСТИ	161
1. Религија	161
2. Морал	164
3. Философија	167
4. Уметност	169
5. Наука	170

IX ГЛАВА

СОЦИОЛОГИЈА И САВРЕМЕНО ДРУШТВО	175
1. Неки социолошки погледи на савремено друштво	175
2. Технички прогрес — појмовно одређење	178
3. Основна обележја техничког прогреса	181
4. Квантитативно нова обележја техничког прогреса	185
5. Научно-технолошка револуција и образовање	189
6. Међуусловљеност техничког прогреса и образовања	190
7. Технички прогрес и образовање кадрова	192
8. Технички прогрес и перманентно образовање	194
9. Утицај савремене аутоматизације на систем образовања	200
9.1. Аутоматизација и генеза рада	200
9.2. Аутоматизација захтева преврат у образовању	202
9.3. Образовање за поједине струке и занимања мења слику и структуру запослених	211

X ГЛАВА

ДЕМОКРАТИЈА И ПАРТИЦИПАЦИЈА У ОДЛУЧИВАЊУ	219
1. Партиципативна индустријска демократија	219
2. Научно-техничка револуција и њене импликације на подручју организације рада и система управљања	220
3. Пуна партиципација и самоуправа	223

XI ГЛАВА

ЕКОЛОГИЈА И ДРУШТВО	229
1. О екологији	229
2. Екологија као природна и друштвена дисциплина	230

XII ГЛАВА

СОЦИОЛОГИЈА ЗАШТИТЕ И УНАПРЕЂИВАЊЕ ЧОВЕКОВЕ РАДНЕ И ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	237
1. Појам човекове радне и животне средине (окоLINE) у социјалној екологији	237
2. Научно-истраживачки рад и образовање на унапређивању заштите на раду	241
3. Шта је „прљава технологија“	247
4. Шта је излаз из еколошке кризе	251
5. Која су решења еколошке кризе	255

НАВЕДЕНА ЛИТЕРАТУРА	257
ИНДЕКС АУТОРА	263